

BESLUT

2017-11-13

Dnr: 17/00097

SAKEN

Ring P1, 2017-01-10, program med inringande lyssnare; fråga om opartiskhet och mediets genomslagskraft

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på opartiskhet eller bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

PROGRAMMET

Under programmets gång ringde tre personer in för att prata om Israel och israeliska bosättningar.

En person ringde in för att prata om att en FN-resolution hade fördömt israeliska bosättningar. Inringaren ansåg bland annat att Israel ensidigt svartmålad av bland andra Unesco. Programledaren sa då bland annat följande.

Skulle inte Israel komma i lite bättre dager om man slutade att bygga på ockuperad mark, att, på stulen mark?

Inringaren sa bland annat att FN hade sanktionerat marken till Israel. Programledaren sa då följande.

Men hur kan vi komma ur den här diskussionen? Jag är så hjärtinnerligt trött på att fastna vid de här punkterna [...] alltså det är ju ett oavvisligt faktum att Israel begår olagliga handlingar genom att ockupera mark och de... alltså de får ju... De utsattes för ett fruktansvärt folkmord utav nazisterna men det ger ju inte dem nån rätt att sätta sig över internationell lag.

Inringaren sa därefter bland annat att Israel är berett på att förhandla om bland annat mark. Programledaren sa därefter följande.

Men du, [personnamn], får jag fråga dig en sak? Har Israel gjort överhuvudtaget något enda fel?

Senare ringde en person in och gav ett boktips som skulle få den första inringaren att tänka om. Programledaren sa då bland annat följande.

Tänk, jag tänkte också på en bok när jag pratade med honom och den heter *Morgon i Jenin*.

En tredje inringande lyssnare var därefter kritisk till att programledaren hade avbrutit inringare och sagt att Israel har ockuperat Västbanken. Inringaren frågade om programledaren ville förflytta alla med judisk härkomst från Västbanken och om han var inne på samma linje som Hitler. Programledaren svarade följande.

Nä, men alltså att Hitlers förskr, vänta... vänta nu får jag säga några ord. Hitlers förskräckliga vansinnesfolkmord mot judarna ger väl inte dem rätt att uppträda olagligt och bygga på ockuperad mark?

Inringaren svarade bland annat att det inte var olagligt och att FN hade fel som fördömde Israel. Inringaren sa vidare att programledaren borde vara neutral och inte ta ställning i frågan. Programledaren sa därefter att hans uppgift var att ifrågasätta. Sedan sades bland annat följande.

(Programledare) – Hur ska man kunna blunda för en sån sanning att de har utfört olagliga bosättningar det... (Inringare) – Det är inga olagliga bosättningar. Det är Israels mark.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anser att programledaren frångick sin roll som neutral och tog ställning i Israel–Palestina-konflikten. Programledaren avbröt inringarna, tog över diskussionerna och framförde sina egna åsikter. En anmälare fick intrycket att programledaren hade en antisemitisk inställning.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att programmet överensstämmer med kravet på opartiskhet och bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft och anför i huvudsak följande.

Ring P1 bygger på att lyssnarna i direktsändning kan ringa in och diskutera både högt och lågt med programledaren. Människor som i vanliga fall inte deltar i den offentliga debatten kan komma till tals och framföra sina åsikter. Programledaren har en viktig roll att driva samtalet framåt och förmå inringarna att vässa sina argument genom att försöka belysa det debatterade ämnet ur olika perspektiv, ge debatten liv samt komma med motargument. Utan programledarens kritiska förhållningssätt skulle programmet riskera att bli ensidigt och antagligen också ganska ointressant att lyssna på.

De tre personer som ringde om Israel–Palestina-konflikten ville samtliga framföra sina åsikter och hävda sin ståndpunkt som den rätta. För att balansera dessa samtal ställde programledaren ett flertal frågor som kan ha upplevts som provocerande. Syftet var också att skapa debatt, tydliggöra inringarnas ståndpunkter och driva samtalen framåt. På detta sätt försökte programledaren bryta den låsta position som de olika sidorna i konflikten har. Även om programledaren avbröt med frågor så gavs inringarna mycket tid att lägga fram sina argument och fick utveckla sina resonemang ur flera aspekter. Att tolka programledarens frågor och bemötanden som antisemitiska eller som syftande till att kränka en grupp människor är felaktigt.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (17 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat när det gäller program eller inslag som kan uppfattas som diskriminerande. Den innebär enligt praxis att programföretaget inte får sända program eller inslag som är uppenbart kränkande mot människor med en viss nationalitet eller religion.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Ring P1 är ett återkommande och för publiken väl känt diskussionsprogram där programledarens roll är att ifrågasätta och polemisera med de inringande lyssnarna. Av detta följer att det måste finnas utrymme för programledaren att föra fram argument för en annan uppfattning än den som hävdas av en inringare. Nämnden anser därför, med viss tvekan, att programledarens förhållningssätt i det aktuella programmet inte gick utöver vad som kan accepteras inom ramen för kravet på opartiskhet. Programledarens uttalanden var inte heller uppenbart kränkande och medför inte att programmet strider mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Staffan Dopping och Malin Bergström efter föredragning av Rasmus Johansson.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Rasmus Johansson

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.